

Ramowy program nauczania języka łacińskiego

Poziom *Palatium* (P)

(w zakresie wybranych sprawności. Poziom *Palatium* w przybliżeniu odpowiada poziomowi B1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego)

Założenia

Proponowany program nauczania adresowany jest do osób, które wcześniej opanowały język łaciński w zakresie wyznaczonym przez programy nauczania na poziomach niższych. Kurs ten przewiduje 120 godzin zajęć przez 2 lub 4 semestry oraz minimum 60 godzin pracy własnej (poza kursem). W ramach kursu osoby studiujące pogłębiają swoją wiedzę z fleksji i składni języka łacińskiego. Uczą się analizować, tłumaczyć i interpretować teksty źródłowe obejmujące różne rodzaje literackie, zarówno klasyczne jak i późno-antyczne. Wybór lektury jest uzależniony od profilu i zainteresowań słuchaczy. Uczestnicy kursu zwracają uwagę na tropy i figury retoryczne, występujące w czytanych tekstach. Lektor jest organizatorem procesu nauczania i uczenia się, doradcą oraz przewodnikiem, ale końcowe efekty kształcenia zależą głównie od uczestników kursu - ich wkładu pracy, gotowości do uczenia się i kreatywności.

Ogólne cele kursu

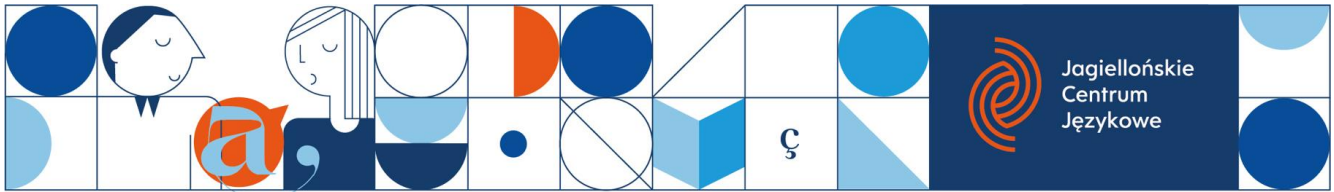
- wykształcenie dwóch sprawności językowych: czytania ze zrozumieniem i tłumaczenia różnorodnych tekstów oryginalnych, zarówno prozy jak i poezji
- poszerzenie zasobu leksykalnego i znajomości konstrukcji gramatycznych
- przygotowanie do korzystania z tekstów źródłowych zbieżnych z zainteresowaniami studenta w kontekście akademickim i zawodowym
- ugruntowanie i poszerzenie wiedzy z zakresu historii i kultury antycznej
- zdobycie podstawowej wiedzy o tropach i figurach retorycznych, stosowanych u autorów antycznych

Treści nauczania

Treści nauczania obejmują:

A. Zagadnienia tematyczne

- założenie teatru rzymskiego
- warunki konieczne do zaprojektowania i zbudowania willi, forum, kurii, akweduktu, etc.

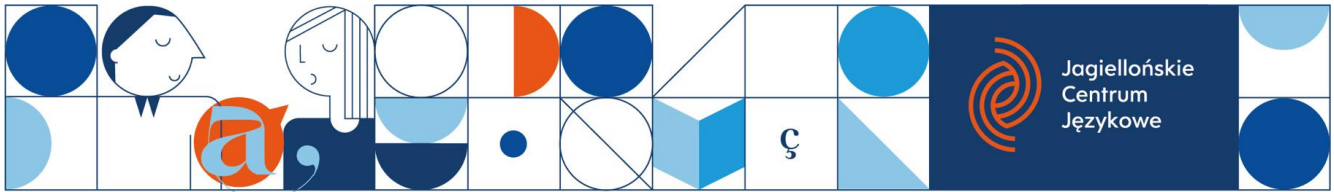


- dzieje Rzymu od założenia miasta
- stosunki w prowincjach rzymskich
- opis dzieł sztuki u autorów antycznych
- inskrypcje łacińskie z różnych okresów rozwoju języka, w różnych częściach świata
- przedmioty użytku codziennego u Rzymian i ludów Orientu
- tradycje i wierzenia starożytnych Rzymian
- różne szkoły filozoficzne i ich przedstawiciele
- łacińskie napisy na zabytkach Krakowa
- określanie daty w j. łacińskim (Nony, Idy, Kalendy)
- zapis bibliograficzny w języku łacińskim
- zabytki antycznego Rzymu
- mitologia
- terminy - ich budowa i znaczenie
- budowle prywatne (domy, wille, pałace)
poglądy filozofów na temat cnót, kondycji życia ludzkiego, przyjaźni, starości, przemijania, etc.
- mówca rzymski i jego warsztat oratorski
- rzymskie zabytki w różnych częściach świata
- podboje Rzymian i ich kontakty z ludami Orientu; niewolnictwo
- gladiatorzy i szkoły gladiatorskie
- urzędnicy w Rzymie i ich kompetencje
- wyrocznie, przepowiednie i ich znaczenie w imperium rzymskim
- pozycja twórców i ludzi sztuki w antycznym Rzymie
- rola poezji i prozy w antyku

B. Zagadnienia gramatyczno-leksykalne

FLEKSJA

- deklinacja rzeczownika 1-5
- deklinacja zaimków dzierżawczych, osobowych, wskazujących
- deklinacja i stopniowanie przymiotników
- tworzenie przysłówków i ich stopniowanie
- deklinacja liczebników
- koniugacja czasownika we wszystkich czasach w trybie orzekającym strony czynnej i biernej:
*indicativus*praesentis*activi*et*passivi, *indicativus*futuri*activi*et*passivi, *indicativus*imperfecti*activi*et*passivi, *indicativus*perfecti*activi*et*passivi, *indicativus*plusquamperfecti*activi*et*passivi*
- koniugacja czasownika w trybie łączącym: *coniunctivus*praesentis*activi*et*passivi, *coniunctivus*imperfecti*activi*et*passivi, *coniunctivus*perfecti*activi*et*passivi, *coniuncti*



vus plusquamperfecti*activi*et*passivi**

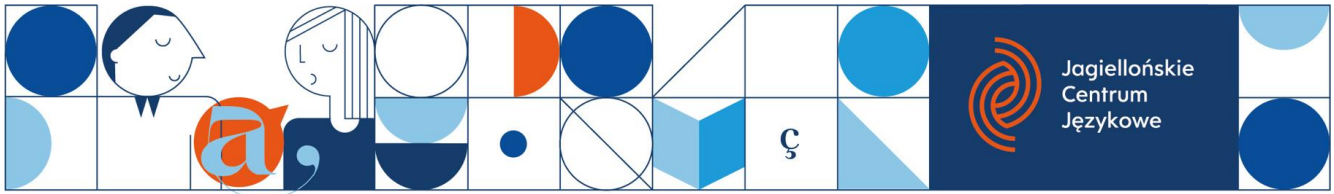
- czasowniki nieregularne *verba*anomala*et*defectiva*
- czasowniki nietypowe (*verba*deponentia*et*semideponentia*)
- tryb rozkazujący czasownika *imperativus*
- bezokolicznik: *infinitivus*praesentis*activi*et*passivi, *infinitivus*perfecti*activi*et*passivi, *infinitivus*futuri*activi*et*passivi*
- imiesłowy *participia*:
*participium*praesentis*activi, *participium*perfecti*passivi, *participium*futuri*activi, *participium*futuri*passivi*gerundivum*
- rzeczownik odczasownikowy (*gerundium*)

SKŁADNIA

- *dativus*possessivus, *accusativus*duplex, *accusativus*directionis, *nominativus*duplex, *dativus*auctoris, *ablativus*temporis, *ablativus*modi, *ablativus*causae, *ablativus*absolutus, *ablativus*comparationis, *ablativus*originis, *ablativus*loci, *ablativus*separationis, *genetivus*loci, *genetivus*criminis, *genetivus*partitivus, *accusativus*cum*infinitivo, *nominativus*cum*infinitivo, *coniugatio*periphrastica*activa, *coniugatio*periphrastica*passiva, składnia nazw miast*
- *coniunctivus* w funkcji semantycznej:
*optativus, *hortativus, *iussivus, *prohibitivus, *concessivus, etc.*
- *coniunctivus* w zdaniu podrzędnym, funkcja syntaktyczna
- składnia zdania podrzędnego z odpowiednimi spójnikami: *ut*finale, *ut*obiectivum, *ut*temporalne, *cum*historicum, *cum*causale, *cum*concessivum**
- zdania *ex*mente*auctoris, ex*mente*aliena*
- mowa zależna (*oratio*obliqua*)

C. Funkcje językowe

- wyszukiwanie potrzebnych informacji w prostych tekstach łacińskich:
*Fuit*apud*Segestanos ex*aere*Dianae*simulacrum*cum*summa*atque*antiquissima*praeditum*religione, *tum*singulari*opere*artificioque*perfectum.* Cicero, Actio II In Verrem IV 33.42 sq
- rozumienie różnic pomiędzy formami gramatycznymi i strukturami językowymi, np.
Gerundium - Gerundivum (*delector oratores legendo, delector oratoribus legendis*);
Indicativus - Coniunctivus (*Venimus et gaudeamus, Veniamus et gaudeamus*)
- prawidłowe odczytanie i zastosowanie zapisu bibliograficznego w języku łacińskim - p., pp., ib., l., op.cit., l.c., e.g., s.a., v., id, idem, i.e., ca., cf., n.l., s.d., sq.
- tłumaczenie i interpretowanie prostych oryginalnych tekstów łacińskich w kontekście historyczno- kulturowym



D. Komponent akademicki

- przygotowanie do samodzielnej pracy z tekstami źródłowymi z zastosowaniem elementów paleografii
- poznanie terminologii łacińskiej funkcjonującej w środowisku naukowym

E. Komponent specjalistyczny

- praca nad tekstami źródłowymi dotyczącymi danej dziedziny nauki
- opanowanie specjalistycznego słownictwa dla danej dyscypliny naukowej

Przewidywane efekty uczenia się

Po zakończeniu kursu osoba studiująca potrafi:

Czytanie

- wybrać i przeczytać tekst źródłowy zgodny z wymogami kierunku studiów
- prawidłowo odczytać poezję łacińską, stosując zasady metryki
- rozpoznać konstrukcje gramatyczno-składniowe w czytany tekście

Komponent akademicki

- odczytać i następnie zastosować w pracy własnej terminologię łacińską typową dla danego kierunku studiów
- dostrzec związki i analogie między językiem łacińskim a językami nowożytnymi pod względem leksyki i syntaksy

Tłumaczenie pisemne

- przełożyć z pomocą słownika prosty tekst oryginalny zgodny z jego zainteresowaniami lub dziedziną studiów
- przeprowadzić analizę gramatyczno-składniową tłumaczonego tekstu
- zrozumieć, dzięki znajomości leksyki łacińskiej, etymologię wielu wyrazów używanych w języku polskim

Komponent akademicki

- tłumaczyć i interpretować tekst łaciński w szerszym historyczno-kulturowym kontekście
- wykorzystać przełożony tekst we własnej pracy naukowej
- wskazać podstawowe tropy i figury w przekładanym tekście